

### 3.7 Εμβαδόν επίπεδου χωρίου

1. Δίνονται οι συνεχείς στο  $\mathbb{R}$  συναρτήσεις  $f$  και  $g$ .

$$\text{Αν } \int_1^3 f(x)dx = 6, \int_1^8 f(x)dx = 29, \int_3^5 f(x)dx = 8, \int_1^5 g(x)dx = -6, \text{ τότε:}$$

α) Να βρείτε τα ολοκληρώματα:

$$\text{i. } \int_3^8 f(x)dx \quad \text{ii. } \int_5^8 2f(x)dx \quad \text{iii. } \int_1^5 (f(x) + g(x))dx$$

β) Αν για τη συνάρτηση  $g$  ισχύει ότι  $g(x) \leq 0$  για κάθε  $x \in [1, 5]$ , τότε να βρείτε το εμβαδόν του χωρίου που σχηματίζεται από τη γραφική παράσταση της  $g$ , τον άξονα  $x'x$  και τις ευθείες  $x=1$  και  $x=5$ .

2. Δίνεται η συνάρτηση  $f$  με  $f(x) = \begin{cases} x^2 & , x \leq 0 \\ 1 - \sigma\upsilon\nu x & , x > 0 \end{cases}$

α) Να εξετάσετε αν η συνάρτηση  $f$  είναι συνεχής στο 0.

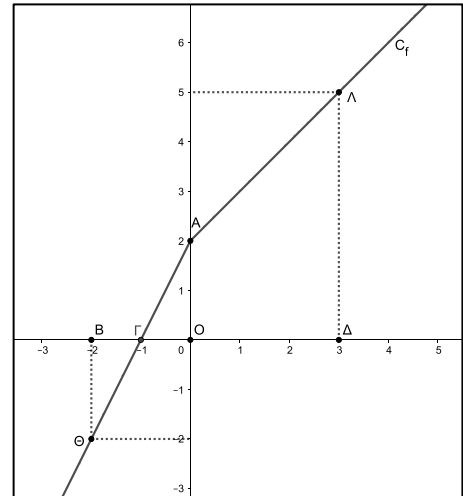
β) Να υπολογίσετε το εμβαδό του χωρίου που περικλείεται μεταξύ της γραφικής παράστασης της  $f$ , του άξονα  $x'x$  και των ευθειών  $x=-2$  και  $x=\pi$ .

3. Στο σχήμα η τεθλασμένη γραμμή  $\Theta\Lambda\Gamma$  αποτελεί γραφική παράσταση μιας συνεχούς συνάρτησης  $f$  ορισμένης στο  $\mathbb{R}$ , που διέρχεται από το σημείο  $A(0,2)$  και τέμνει τον άξονα  $x'x$  στο  $\Gamma(-1,0)$ .

α) Να υπολογίσετε τα ολοκληρώματα:

$$\text{i. } \int_{-2}^{-1} f(x)dx \quad \text{ii. } \int_{-1}^0 f(x)dx \quad \text{iii. } \int_0^3 f(x)dx$$

β) Να βρείτε το εμβαδόν του χωρίου που περικλείεται από τη γραφική παράσταση της  $f$ , τον άξονα  $x'x$  και τις κατακόρυφες ευθείες  $x=-2$  και  $x=3$ .

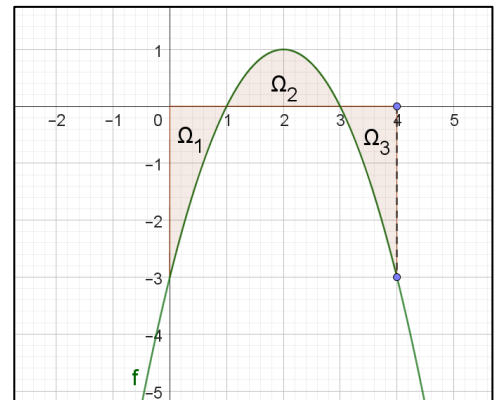


4. Στο παρακάτω σχήμα δίνεται η γραφική παράσταση μιας συνεχούς συνάρτησης  $f$  με πεδίο ορισμού το  $\mathbb{R}$ . Για τα εμβαδά των περιοχών  $\Omega_1, \Omega_2, \Omega_3$  του παρακάτω σχήματος ισχύει

$$E(\Omega_1) = E(\Omega_2) = E(\Omega_3) = \frac{4}{3}$$

α) Να υπολογίσετε τα παρακάτω ολοκληρώματα:

$$\text{i. } \int_0^1 f(x)dx \quad \text{ii. } \int_0^3 f(x)dx \quad \text{iii. } \int_0^4 f(x)dx .$$

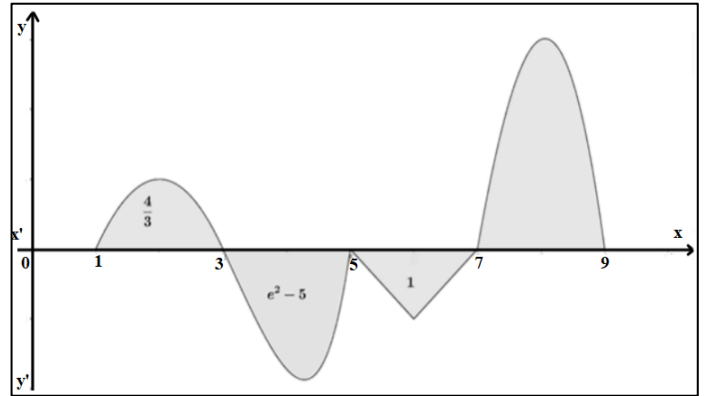


β) Να υπολογίσετε την τιμή της παράστασης  $\int_0^{2023} f(x)dx - \int_4^{2023} f(x)dx$ .

5. Δίνεται η συνεχής συνάρτηση  $f : [1,9] \rightarrow \mathbb{R}$  της οποίας η γραφική παράσταση φαίνεται στο παρακάτω σχήμα. Πάνω στο σχήμα έχουν σημειωθεί οι τιμές των εμβαδών των χωρίων που σχηματίζει η γραφική παράσταση της  $f$  με τον άξονα  $x'x$ , όταν  $x \in [1,7]$ . Δίνεται ακόμη ότι

$$\left( \int_7^9 f(x)dx \right)^2 = 16 \text{ και ότι η γραφική παράσταση της}$$

$f$  τέμνει τον άξονα  $x'x$  μόνο στα σημεία με τετμημένες 1, 3, 5, 7.



α) Να αποδείξετε ότι  $\int_7^9 f(x)dx = 4$ .

β) Να υπολογίσετε το εμβαδό του χωρίου που περικλείεται από τη γραφική παράσταση της  $f$  και τον άξονα  $x'x$ , όταν  $x \in [1,9]$ .

γ) Να υπολογίσετε το ολοκλήρωμα  $\int_1^9 f(x)dx$ .

6. Θεωρούμε την παραγωγίσιμη συνάρτηση  $f : [\alpha, \beta] \rightarrow \mathbb{R}$ , με  $\alpha > 0$  και  $f(x) > 0$ , για κάθε  $x \in [\alpha, \beta]$ , για την οποία επιπλέον γνωρίζουμε ότι η συνάρτηση  $f'(x)$  είναι συνεχής στο  $[\alpha, \beta]$ ,  $\int_\alpha^\beta xf'(x)dx = -\ln 2$ ,  $\beta f^2(\beta) = \alpha f^2(\alpha)$  και  $f'(x) \neq 0$  για κάθε  $x \in [\alpha, \beta]$ .

α) Να αποδείξετε ότι υπάρχει σημείο της γραφικής παράστασης της συνάρτησης  $g(x) = xf^2(x)$ ,  $x \in [\alpha, \beta]$  στο οποίο η εφαπτομένη ευθεία είναι παράλληλη προς τον άξονα  $x'x$ .

β) Να αποδείξετε ότι το εμβαδόν του χωρίου που ορίζεται από την γραφική παράσταση της συνάρτησης  $f^2(x)$ , τις ευθείες  $x = \alpha$ ,  $x = \beta$  και τον άξονα  $x'x$ , είναι  $\ln 4$  τετραγωνικές μονάδες.

γ) Να αποδείξετε ότι η συνάρτηση  $f$  είναι γνησίως φθίνουσα στο  $[\alpha, \beta]$ .

δ) Έστω ότι η συνάρτηση  $G$  είναι μια αρχική της  $f$  στο  $[\alpha, \beta]$ . Να αποδείξετε ότι για κάθε  $x \in [\alpha, \beta]$ , ισχύει

$$\frac{G(x) - G(\alpha)}{x - \alpha} < f(\alpha).$$

7. Έστω  $I = \frac{\pi}{2} \int_0^{\frac{\pi}{2}} \eta \mu^2 x dx$  και  $J = \frac{\pi}{2} \int_0^{\frac{\pi}{2}} \sigma \nu^2 x dx$ .

α) Να αποδείξετε ότι  $I + J = \frac{\pi^2}{4}$ .

β) Με χρήση της αντικατάστασης  $u = \frac{\pi}{2} - x$  να αποδείξετε ότι  $I = J$  και κατόπιν ότι  $I = J = \frac{\pi^2}{8}$ .

γ) Στο σχήμα δίνεται η γραφική παράσταση  $C_f$  της συνάρτησης

$$f(x) = \frac{\pi}{2} \eta\mu^2 x \text{ στο διάστημα } \left[0, \frac{\pi}{2}\right].$$

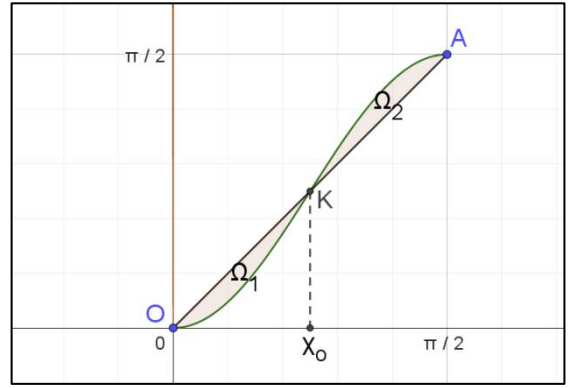
Η ευθεία  $OA$  τέμνει τη  $C_f$  στα σημεία  $O(0,0)$ ,  $A\left(\frac{\pi}{2}, \frac{\pi}{2}\right)$ ,  $K(x_0, f(x_0))$  και ορίζει

με τη  $C_f$  τα χωρία  $\Omega_1, \Omega_2$ . Να αποδείξετε ότι :

i. το εμβαδόν που περικλείεται μεταξύ της  $C_f$ , του άξονα

$$yy' \text{ και της ευθείας } y = \frac{\pi}{2} \text{ είναι το } J.$$

ii. τα εμβαδά των χωρίων  $\Omega_1, \Omega_2$  είναι ίσα .

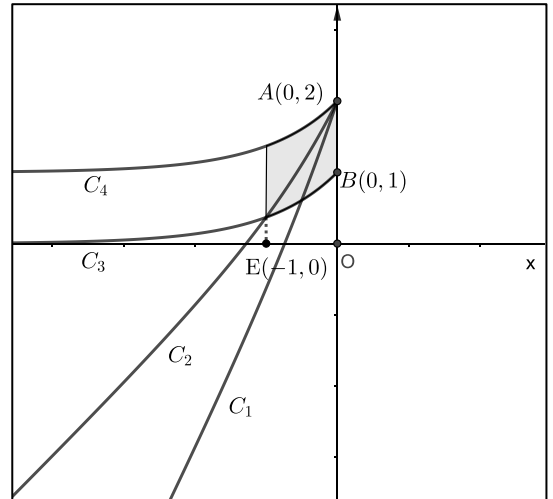


8. Θεωρούμε τις συναρτήσεις  $f, g$  και  $h$  με  $f(x) = e^x$ ,  $g(x) = e^x + 1$ ,  $h(x) = e^x + x + 1$ ,  $x \in (-\infty, 0]$ .

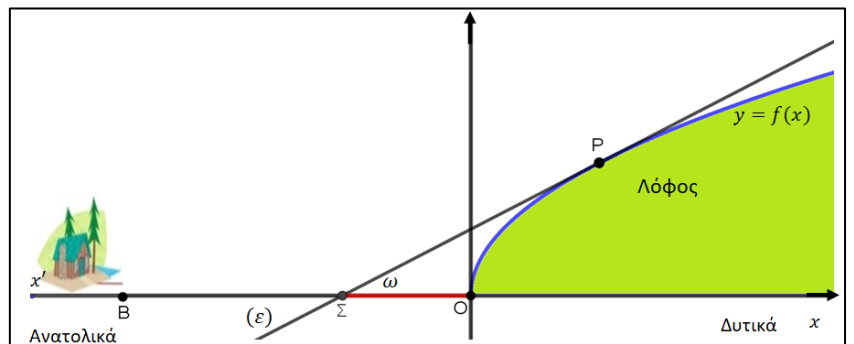
α) Να μελετήσετε τη συνάρτηση  $h$  ως προς τη μονοτονία και την κυρτότητα και να βρείτε το σύνολο τιμών της.

β) Στο παρακάτω σχήμα δίνονται 4 γραφικές παραστάσεις συναρτήσεων, οι  $C_1, C_2, C_3, C_4$ . Να αντιστοιχίσετε σε κάθε μία από τις συναρτήσεις  $f, g$  και  $h$  τη γραφική της παράσταση, επιλέγοντας μεταξύ των  $C_1, C_2, C_3, C_4$  την κατάλληλη και να δικαιολογήσετε πλήρως την επιλογή σας.

γ) Να αποδείξετε ότι, η καμπύλη  $C_2$  χωρίζει το χωρίο που περικλείεται από τις καμπύλες  $C_3$  και  $C_4$  και τις κατακόρυφες ευθείες  $x = -1$  και  $x = 0$  σε δύο ισεμβαδικά χωρία.



9. Στο παρακάτω σχήμα έχουμε ένα ορθογώνιο σύστημα συντεταγμένων, στο οποίο απεικονίζεται μια αγροικία στην θέση  $B$  του αρνητικού ημιάξονα  $Ox'$ . Δυτικά της αγροικίας, κατά μήκος του θετικού ημιάξονα  $Ox$ , υπάρχει ένας λόφος, το ύψος του οποίου δίνεται από τη συνάρτηση  $f(x) = \sqrt{x}$  για  $x \geq 0$ . Όλες οι συντεταγμένες μετρούνται σε μέτρα.

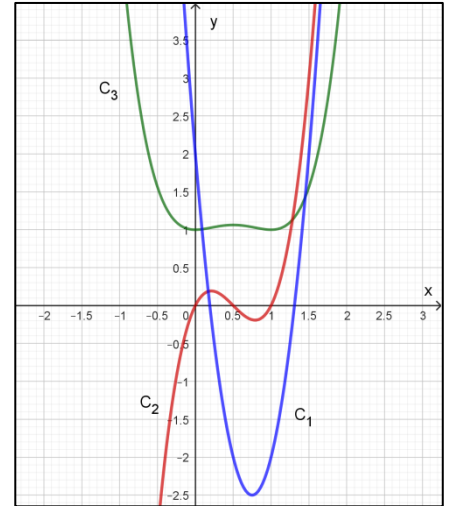


Καθώς ο ήλιος αρχίζει να δύει, ο λόφος ρίχνει στην πεδιάδα την σκιά του  $O\Sigma$ , η οποία και μεγαλώνει με την πάροδο του χρόνου  $t$ , όπως φαίνεται στο σχήμα.

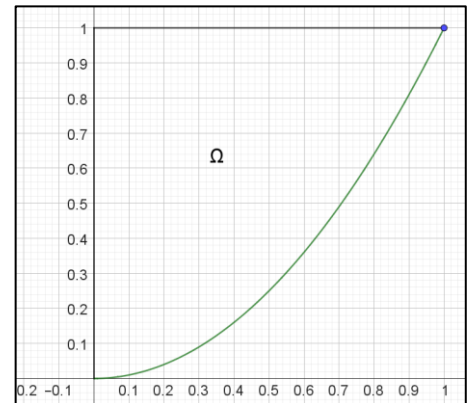
Θεωρούμε  $t=0$  τη στιγμή που ο ήλιος ρίχνει κάθετα τις ακτίνες του στο σημείο  $O$  του λόφου, ενώ στη συνέχεια κινούμενος προς τα δυτικά, αρχίζει να δημιουργείται η σκιά. Ας είναι  $\hat{\omega} = P\hat{\Sigma}O$ .

- α) Αν το σημείο  $P$  έχει συντεταγμένες  $P(x_p, y_p)$ , να αποδείξετε ότι η τετμημένη του σημείου  $\Sigma$  είναι  $x_\Sigma = -x_p$ .
- β) Να αποδείξετε ότι κάθε χρονική στιγμή  $t > 0$  ισχύει  $\varepsilon\varphi(\omega(t)) = \frac{1}{2}(x_p(t))^{-\frac{1}{2}}$ .
- γ) Να βρείτε πόσο γρήγορα μεγαλώνει η σκιά ΟΣ τη χρονική στιγμή  $t_0$  κατά την οποία οι ακτίνες του ήλιου σχηματίζουν γωνία  $\omega = \frac{\pi}{6}$  με τον οριζόντιο άξονα, ενώ αυτή τη χρονική στιγμή  $t_0$  η γωνία  $\omega$  μειώνεται με ρυθμό  $\frac{1}{16}$  rad ανά λεπτό. Δίνεται ότι  $\frac{1}{\sin^2 \omega} = 1 + \varepsilon\varphi^2 \omega$ .

10. Στο σχήμα δίνονται οι γραφικές παραστάσεις  $C_1$ ,  $C_2$ ,  $C_3$  τριών συναρτήσεων  $f$ ,  $f'$  και  $F$ , όπου  $F$  μία αρχική της  $f$  στο  $\mathbb{R}$ . Δίνεται επίσης ότι η  $C_3$  τέμνει τον άξονα  $y'y$  στο σημείο με τεταγμένη 1, ενώ η  $C_2$  διέρχεται από την αρχή των αξόνων και τέμνει τον άξονα  $x'x$  σε δύο ακόμη σημεία με τετμημένες  $\frac{1}{2}, 1$ . Με δεδομένο ότι ο τύπος της  $f$  είναι  $f(x) = 4x^3 - 6x^2 + 2x$  και η γραφική της παράσταση είναι η  $C_2$ ,



- α) να μελετήσετε με τη βοήθεια του σχήματος τη συνάρτηση  $F$  ως προς την μονοτονία και τα τοπικά ακρότατα,
- β) να δικαιολογήσετε γιατί η γραφική παράσταση  $C_3$  αντιστοιχεί στην συνάρτηση  $F$ ,
- γ) να βρείτε τον τύπο των συναρτήσεων  $f'$  και  $F$ ,
- δ) να βρείτε το εμβαδόν του χωρίου που περικλείεται μεταξύ του άξονα  $x'x$  και της γραφικής παράστασης της συνάρτησης  $f$ .
11. Στο σχήμα δίνεται η γραφική παράσταση μιας συνεχούς και γνησίως αύξουσας συνάρτησης  $f$  με πεδίο ορισμού το  $[0,1]$ , η οποία διέρχεται από τα σημεία  $(0,0)$  και  $(1,1)$ . Το χωρίο  $\Omega$  περικλείεται από τον άξονα  $yy'$  την ευθεία  $y=1$  και τη γραφική παράσταση της  $f$ .
- α) Να αποδείξετε ότι η συνάρτηση  $f$  είναι αντιστρέψιμη και να βρείτε το πεδίο ορισμού της  $f^{-1}$ .
- β) Να μεταφέρετε στην κόλλα σας το παρακάτω σχήμα και σχεδιάσετε σε αυτό τη γραφική παράσταση της  $f^{-1}$ .
- γ) Να αποδείξετε ότι  $\int_0^1 f(x) dx < \frac{1}{2}$ .
- δ) Αν θεωρήσουμε ότι η  $f^{-1}$  είναι συνεχής αξιοποιώντας το παρακάτω σχήμα να αποδείξετε ότι:
- i.  $\int_0^1 f^{-1}(x) dx = 1 - \int_0^1 f(x) dx$ ,      ii.  $E(\Omega) = \int_0^1 f^{-1}(x) dx$ , όπου  $E(\Omega)$  το εμβαδόν του χωρίου  $\Omega$ .



12. Έστω η συνάρτηση  $f$  με  $f(x) = \begin{cases} -3x^2 + 1 & , x < 0 \\ -x^3 + 3x^2 + 1 & , x \geq 0 \end{cases}$ .

- α) Να αποδείξετε ότι η  $f$  έχει δύο ακριβώς ρίζες τις  $x_1, x_2$  με  $x_1 < 0$  και  $x_2 > 3$ .
- β) Να εξετάσετε αν η συνάρτηση  $f$  ικανοποιεί καθεμία από τις προϋποθέσεις του θεωρήματος Rolle στο διάστημα  $[x_1, x_2]$  με  $x_1, x_2$  οι ρίζες της  $f$  του ερωτήματος α). Να βρείτε όλα τα  $\xi \in (x_1, x_2)$  για τα οποία ισχύει  $f'(\xi) = 0$ .
- γ) Αν  $\varepsilon$  η εφαπτομένη της γραφικής παράστασης της  $f$  στο σημείο με τετμημένη 2, να υπολογίσετε το εμβαδόν του χωρίου που περικλείεται από τη γραφική παράσταση της  $f$ , την ευθεία  $\varepsilon$  και την ευθεία  $x = 0$ .

13. Έστω η συνάρτηση  $f$  με  $f(x) = -x^3 + 3x^2 + 1, x \geq 0$

α) Να αποδείξετε ότι:

- i. Η  $f$  παρουσιάζει στο  $x_1 = 0$  τοπικό ελάχιστο, στο  $x_2 = 2$  μέγιστο και το σημείο  $\Gamma(1, f(1))$  είναι σημείο καμπής της  $C_f$ .
- ii. Τα σημεία  $A(x_1, f(x_1)), B(x_2, f(x_2))$  και  $\Gamma(x_3, f(x_3))$  είναι συνευθειακά και το σημείο  $\Gamma$  είναι το μέσο του τμήματος  $AB$ .

β) Να αποδείξετε ότι η ευθεία  $AB$  ορίζει με τη γραφική παράσταση της  $f$  δύο ισεμβαδικά χωρία.

γ) Έστω  $\varepsilon$  η εφαπτομένη της  $C_f$  στο σημείο της  $B$ , η οποία τέμνει τον άξονα  $y'y$  στο  $\Delta$ . Να αποδείξετε ότι το εμβαδόν του τριγώνου  $AB\Delta$  είναι ίσο με το εμβαδόν του χωρίου που περικλείεται μεταξύ της  $C_f$ , της ευθείας  $\varepsilon$  και του άξονα  $y'y$ .

14. Θεωρούμε τη συνάρτηση  $f(x) = \begin{cases} -x^2 + x + 1 & , -1 \leq x < 1 \\ 1 + \frac{\ln^2 x}{x} & , x \geq 1 \end{cases}$ .

α) Να αποδείξετε ότι η  $f$  είναι συνεχής, αλλά μη παραγωγίσιμη στο  $x_0 = -1$ .

β) Να βρείτε τα κρίσιμα σημεία της  $f$ .

γ) Δίνεται η συνάρτηση  $g(x) = e^{-x}$ . Να υπολογίσετε το εμβαδόν του χωρίου που ορίζεται από τις γραφικές παραστάσεις των συναρτήσεων  $f$  και  $g$  και τις ευθείες με εξισώσεις  $x = 1$  και  $x = e$ .

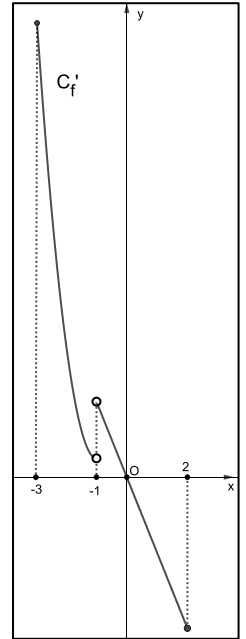
15. Δίνονται οι συναρτήσεις  $f(x) = e^{-x}, g(x) = f(x) \cdot \eta\mu x, x \in [0, 2\pi]$ .

α) Να αποδείξετε ότι οι γραφικές παραστάσεις των  $f, g$  έχουν μοναδικό κοινό σημείο το  $A\left(\frac{\pi}{2}, e^{-\frac{\pi}{2}}\right)$ , στο διάστημα ορισμού τους  $[0, 2\pi]$ .

β) Να αποδείξετε ότι οι γραφικές παραστάσεις των συναρτήσεων  $f, g$  δέχονται κοινή εφαπτομένη στο σημείο τομής τους.

γ) Να υπολογίσετε το εμβαδόν του χωρίου που ορίζεται από τον άξονα  $y'y$  και τις γραφικές παραστάσεις των  $C_f, C_g$ .

16. Δίνεται μία συνεχής συνάρτηση  $f$  στο διάστημα  $[-3, 2]$ , η οποία δεν είναι παραγωγίσιμη στο  $-1$ . Στο παρακάτω σχήμα δίνεται η γραφική παράσταση της παραγώγου της  $f$ , η  $C_{f'}$ , που στο διάστημα  $(-1, 2]$  είναι ευθύγραμμο τμήμα.



α) Να μελετήσετε τη συνάρτηση  $f$  ως προς τη μονοτονία της.

β) Να βρείτε:

- i. τα κρίσιμα σημεία της  $f$ , αν υπάρχουν, δικαιολογώντας την απάντησή σας,
- ii. τις θέσεις τοπικών ακροτάτων και το είδος τους.

γ) Αν η  $f'$  είναι συνεχής στο  $[0, 2]$  και ισχύει ότι  $\int_0^2 f'(x) dx = -4$ , να υπολογίσετε την τιμή  $f'(2)$ .

17. Δίνεται η παραγωγίσιμη συνάρτηση  $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$  για την οποία ισχύουν:

$$\lim_{x \rightarrow 1} \frac{f(x)(x-1)}{\ln x} = 0 \text{ και } f'(x) = \sqrt{x^2 + 1} \text{ για κάθε } x \in \mathbb{R}.$$

α) i. Να υπολογίσετε το  $\lim_{x \rightarrow 1} \frac{\ln x}{x-1}$ ,      ii. Να αποδείξετε ότι  $f(1) = 0$ .

β) Να αποδείξετε ότι η εξίσωση  $f(x) = 0$  έχει μία ακριβώς ρίζα.

γ) Να βρείτε το πρόσημο της συνάρτησης  $f$  για κάθε  $x \in \mathbb{R}$ .

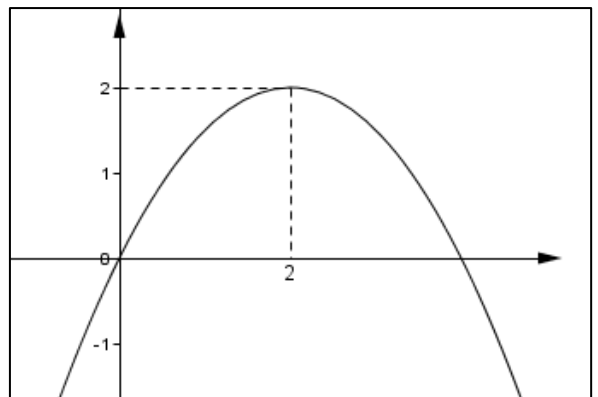
δ) Να βρείτε το εμβαδόν του χωρίου  $E$ , που περικλείεται μεταξύ της γραφικής παράστασης της συνάρτησης  $f$ , τον άξονα  $x'x$  και των ευθειών  $x = 0$  και  $x = 1$ .

18. Η παραβολή του διπλανού σχήματος διέρχεται από την αρχή των αξόνων, η κορυφή της είναι το σημείο  $K(2, 2)$  και είναι η γραφική παράσταση της παραγώγου μιας συνάρτησης  $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ .

α) Να αποδείξετε ότι  $f'(x) = -\frac{1}{2}x^2 + 2x$ ,  $x \in \mathbb{R}$ .

β) Αν η γραφική παράσταση της  $f$  τέμνει τον άξονα  $y'y$  στο σημείο  $A(0, 1)$ , να αποδείξετε ότι:

$$f(x) = -\frac{1}{6}x^3 + x^2 + 1.$$



Θεωρούμε επιπλέον τη συνάρτηση  $g(x) = x^2 + x + 1 - \eta\mu x$ ,  $x \in \mathbb{R}$ .

γ) **i.** Να αποδείξετε ότι η γραφική παράσταση της  $g$  είναι πάνω από τη γραφική παράσταση της  $f$  για κάθε  $x > 0$ .

**ii.** Να υπολογίσετε το εμβαδόν του χωρίου που ορίζεται από τις  $C_f$ ,  $C_g$  και τις ευθείες  $x = 0$  και  $x = \pi$ .

19. Θεωρούμε τη συνάρτηση  $f$  με  $f(x) = \frac{\ln\left(1 + \frac{1}{x}\right)}{x^2}$  με  $x \in (0, +\infty)$ .

α) Να αποδείξετε ότι  $f(x) > 0$  για κάθε  $x > 0$  και ότι η  $f$  είναι γνησίως φθίνουσα στο  $(0, +\infty)$ .

β) Να λύσετε την ανίσωση  $\ln(1 + f(x)) - \ln(f(x)) > f^2(x) \cdot f(\ln 2)$ .

γ) Να αποδείξετε ότι το εμβαδόν του χωρίου που ορίζεται από τη γραφική παράσταση της  $f$ , τις ευθείες με εξισώσεις  $x = \frac{1}{2}$ ,  $x = 1$  και τον άξονα  $x'x$  είναι  $\ln\left(\frac{27}{4e}\right)$ .

20. Θεωρούμε τις συναρτήσεις  $f(x) = \frac{x^2 + 1}{e^x}$ ,  $x \in \mathbb{R}$  και  $g(x) = e^{-x}$  με  $x \in \mathbb{R}$ .

α) Να αποδείξετε ότι  $f(x) \geq g(x)$  για κάθε  $x \in \mathbb{R}$ .

β) Θεωρούμε τα σημεία  $B(x, f(x))$  και  $\Gamma(x, g(x))$  με  $x > 0$ . Η παράλληλη ευθεία από το  $B$  προς τον άξονα  $x'x$  τέμνει τον ημιάξονα  $Oy$  στο σημείο  $\Delta$ , ενώ η παράλληλη ευθεία από το  $\Gamma$  προς τον άξονα  $x'x$  τέμνει τον ημιάξονα  $Oy$  στο σημείο  $Z$ .

**i.** Να αποδείξετε ότι το εμβαδόν του ορθογωνίου  $B\Gamma Z\Delta$  είναι  $E(x) = \frac{x^3}{e^x}$ ,  $x > 0$ .

**ii.** Να βρείτε για ποια τιμή του  $x$ , το εμβαδόν  $E(x)$  γίνεται μέγιστο.

γ) Να αποδείξετε ότι το εμβαδόν του χωρίου που ορίζεται από την γραφική παράσταση της συνάρτησης

$$h(x) = \frac{f(x) - g(x)}{x}, \text{ τον άξονα } x'x \text{ καθώς και τις ευθείες με εξισώσεις } x = \ln 2 \text{ και } x = 1, \text{ είναι } \ln \sqrt{2e} - \frac{2}{e}$$

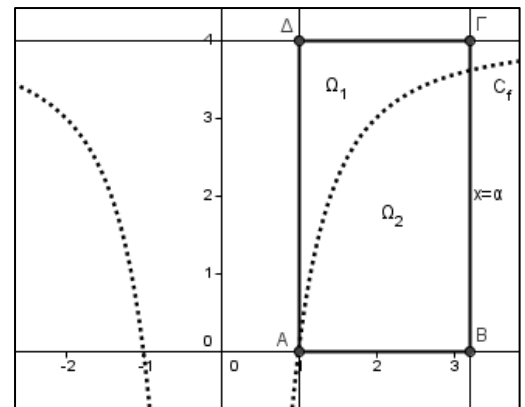
τετραγωνικές μονάδες.

21. Δίνεται η συνάρτηση  $f(x) = 4 - \frac{4}{x^2}$ ,  $x \neq 0$ .

α) Να την μελετήσετε ως προς τη μονοτονία, την κυρτότητα και να βρείτε την οριζόντια ασύμπτωτη της γραφικής παράστασης  $C_f$  της  $f$ .

β) Αν οι εφαπτόμενες της  $C_f$  στα σημεία  $A(x_1, f(x_1))$ ,  $B(x_2, f(x_2))$  είναι κάθετες, να αποδείξετε ότι  $x_1 x_2 = -4$ .

γ) Στο παρακάτω σχήμα φαίνεται η γραφική παράσταση της  $f$  (διακεκομμένη γραμμή) και το ορθογώνιο  $AB\Gamma\Delta$  που ορίζεται από τον άξονα  $x'x$  και τις ευθείες  $x = 1$ ,  $x = \alpha$ ,  $\alpha > 1$  και  $y = 4$ . Η  $C_f$  χωρίζει το ορθογώνιο σε δυο χωρία  $\Omega_1, \Omega_2$ .



**i.** Να υπολογίσετε, συναρτήσει του  $\alpha$ , τα εμβαδά  $E(\Omega_1)$ ,  $E(\Omega_2)$  των χωρίων.

ii. Να βρείτε για ποια τιμή του  $a$  ισχύει  $E(\Omega_1) = E(\Omega_2)$ .

22. Δίνεται η συνάρτηση  $f(x) = x^3 + 5x - 2$ ,  $x \in \mathbb{R}$ .

α) i. Να αποδείξετε ότι η γραφική παράσταση της  $f$  τέμνει τον άξονα  $x'x$  σε ένα μόνο σημείο με τετμημένη  $x_0$  που περιέχεται στο διάστημα  $(0,1)$ .

ii. Να εξετάσετε αν ο αριθμός  $x_0$  είναι πιο κοντά στο 0 ή στο 1.

β) Να υπολογίσετε το όριο  $\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{f(x_0 + \theta)x^3 + 2x - 5}{f(x_0 - \theta)x - 5}$ , αν  $x_0$  είναι ο αριθμός του ερωτήματος (α) και  $\theta$  ένας θετικός αριθμός.

γ) Να υπολογίσετε το εμβαδόν του χωρίου που ορίζεται από τη γραφική παράσταση  $C_f$  της  $f$ , την εφαπτομένη της στο σημείο  $A(1, 4)$  και την κατακόρυφη ευθεία  $x = 2$ .

23. Θεωρούμε τη συνάρτηση  $f(x) = \begin{cases} \exp\left(\frac{\pi x}{4}\right), & 0 \leq x \leq 1 \\ 1 - \frac{4 \ln x}{x}, & x > 1 \end{cases}$ .

α) Να αποδείξετε ότι η  $f$  είναι συνεχής στο 1, αλλά όχι παραγωγίσιμη στο 1.

β) Να αποδείξετε ότι η  $f$  έχει ακριβώς δύο κρίσιμα σημεία στο διάστημα  $[0, +\infty)$ .

γ) Να αποδείξετε ότι το εμβαδόν του χωρίου που ορίζεται από την γραφική παράσταση της  $f$ , τον άξονα  $x'x$ , τον άξονα  $y'y$  και την ευθεία με εξίσωση  $x = 1$ , είναι  $E = \frac{\ln 4}{\pi}$  τετραγωνικές μονάδες.

24. Έστω συνάρτηση  $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$  παραγωγίσιμη με συνεχή παράγωγο για την οποία ισχύει ότι  $f'(x) > f(x)$ , για κάθε  $x \in \mathbb{R}$  και  $f(0) = 0$ . Έστω επίσης η συνάρτηση  $g(x) = e^{-x}f(x)$ .

α) Να αποδείξετε ότι η συνάρτηση  $g$  είναι γνησίως αύξουσα στο  $\mathbb{R}$ .

β) Να αποδείξετε ότι  $f(x) > 0$  για κάθε  $x > 0$  και  $f(x) < 0$  για κάθε  $x < 0$ .

γ) Να λύσετε την εξίσωση  $f(|\eta \mu x| + 1) = f(|x| + 1)$ .

δ) Αν  $E$  το εμβαδόν που περικλείεται από τη γραφική παράσταση της  $f$  τον άξονα  $x'x$  και τις ευθείες  $x = 0$  και  $x = 1$ , να αποδείξετε ότι  $E < f(1)$ .

25. Δίνεται η συνάρτηση  $f(x) = -\frac{1}{3}x^3$  με  $x \in (-\infty, 0]$  και τυχαίο σημείο  $A\left(\alpha, -\frac{\alpha^3}{3}\right)$  με  $\alpha < 0$  της γραφικής της παράστασης.

α) Να βρείτε την εξίσωση της εφαπτομένης της  $C_f$  στο σημείο  $A$ .

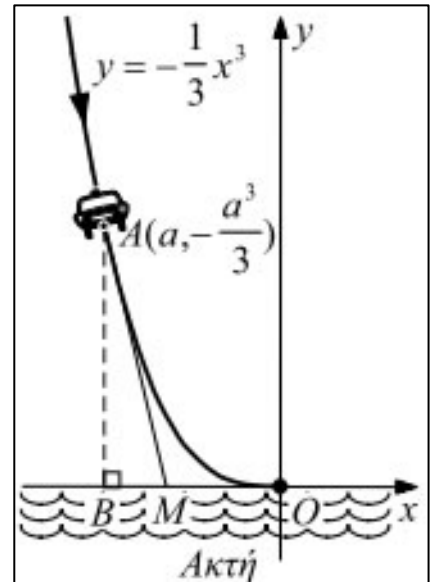


- β) i.** Ένα περιπολικό  $A$  κινείται κατά μήκος της καμπύλης  $y = -\frac{1}{3}x^3$ ,  $x \leq 0$  πλησιάζοντας την ακτή και ο προβολέας του φωτίζει κατευθείαν εμπρός (όπως φαίνεται στο σχήμα).

Αν ο ρυθμός μεταβολής της τετμημένης του περιπολικού δίνεται από τον τύπο  $\alpha'(t) = -\alpha(t)$ , να βρείτε το ρυθμό μεταβολής της τετμημένης του σημείου  $M$  της ακτής, στο οποίο πέφτουν τα φώτα του προβολέα τη χρονική στιγμή  $t_0$ , κατά την οποία το περιπολικό έχει τετμημένη  $-3$ .

- ii.** Να ερμηνεύσετε το πρόσημο του ρυθμού μεταβολής της τετμημένης του σημείου  $M$ .

- γ)** Να βρείτε το εμβαδόν του χωρίου  $\Omega$ , που περικλείεται από την γραφική παράσταση της συνάρτησης  $f$ , τον άξονα  $x'x$  και την εφαπτομένη της  $C_f$  στο σημείο της με τετμημένη  $-3$ .



**26.** Δίνεται η συνάρτηση  $f(x) = 2\ln x + x$ ,  $x > 0$

- α)** Να αποδείξετε ότι αντιστρέφεται και να βρείτε το πεδίο ορισμού της  $f^{-1}$ .

- β)** Να λύσετε την ανίσωση  $f^{-1}(x) > x$ .

- γ)** Έστω  $g: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$  μια συνεχής συνάρτηση για την οποία ισχύει  $g(x) = e^{f(|x|)}$  για κάθε  $x \neq 0$ .

- i.** Να αποδείξετε ότι  $g(x) = x^2 e^{-|x|}$ ,  $x \in \mathbb{R}$ .

- ii.** Να βρείτε το εμβαδόν του χωρίου που ορίζεται από την  $C_g$ , τον  $x'x$  και τις κατακόρυφες ευθείες  $x = -1$ ,  $x = 1$ .

**27.** Δίνεται συνάρτηση  $f: [0, 2] \rightarrow \mathbb{R}$  η οποία είναι συνεχής στο  $[0, 2]$ , παραγωγίσιμη στο  $(0, 2)$  και ισχύουν  $f(1) = 1$  και  $f(x) \cdot f'(x) = -x + 1$ , για κάθε  $x \in (0, 2)$ .

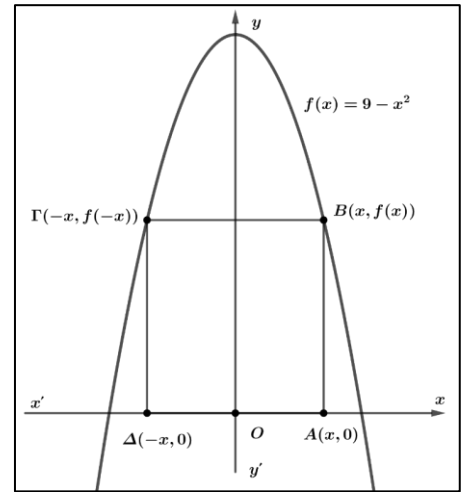
- α)** Να αποδείξετε ότι  $f^2(x) = -x^2 + 2x$  για κάθε  $x \in [0, 2]$ .

- β)** Να αποδείξετε ότι  $f(x) = \sqrt{-x^2 + 2x}$  για κάθε  $x \in [0, 2]$ .

- γ)** Αφού αιτιολογήσετε ότι η γραφική παράσταση της  $f$  είναι ημικύκλιο με κέντρο  $K(1, 0)$  και ακτίνα 1, να τη σχεδιάσετε σε ορθοκανονικό σύστημα αξόνων.

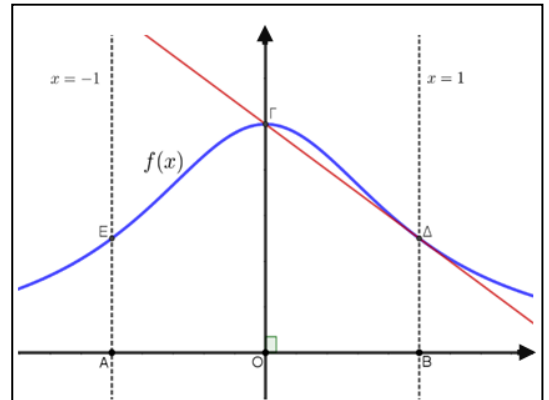
- δ)** Να υπολογίσετε το  $\int_0^2 f(x) dx$ .

28. Στο παρακάτω σχήμα δίνεται η γραφική παράσταση της συνάρτησης  $f(x) = 9 - x^2$ . Μεταξύ του γραφήματος της συνάρτησης και του οριζώντιου άξονα  $x'x$  είναι εγγεγραμμένο το ορθογώνιο  $AB\Gamma\Delta$ . Οι κορυφές  $A(x, 0)$  και  $\Delta(-x, 0)$  είναι σημεία του άξονα  $x'x$ , ενώ οι κορυφές  $B(x, f(x))$  και  $\Gamma(-x, f(-x))$  είναι σημεία της γραφικής παράστασης της συνάρτησης  $f$ .



- α) Να αποδείξετε ότι το εμβαδό του ορθογωνίου  $AB\Gamma\Delta$  ως συνάρτηση του  $x \in [0, 3]$  δίνεται από την συνάρτηση  $E(x) = 18x - 2x^3$ .
- β) Να μελετηθεί η συνάρτηση  $E(x)$  ως προς την μονοτονία.
- γ) Να υπολογίσετε τις διαστάσεις του ορθογωνίου  $AB\Gamma\Delta$ , ώστε αυτό να έχει το μέγιστο εμβαδό, και να αποδείξετε ότι αυτό ισούται με  $12\sqrt{3}$  τετραγωνικές μονάδες.
- δ) Να υπολογίσετε το εμβαδό του χωρίου που περικλείεται από την γραφική παράσταση της συνάρτησης  $f$ , του άξονα  $x'x$  και είναι εξωτερικό του ορθογωνίου  $AB\Gamma\Delta$  όταν το εμβαδό του παίρνει την μέγιστη τιμή του.

29. Στο σχήμα, δίνεται η γραφική παράσταση της συνάρτησης  $f(x) = \frac{1}{1+x^2}$ ,  $x \in \mathbb{R}$  και οι ευθείες με εξισώσεις  $x = -1$  και  $x = 1$  οι οποίες τέμνουν τον μεν άξονα  $x'x$  στα σημεία  $A$  και  $B$  αντίστοιχα, την δε γραφική παράσταση της  $f$  στα σημεία  $E$  και  $\Delta$  αντίστοιχα. Η γραφική παράσταση της  $f$  τέμνει τον άξονα  $y'y$  στο σημείο  $\Gamma$ .



- α) Να αποδείξετε ότι η εφαπτομένη της γραφικής παράστασης της συνάρτησης  $f(x)$  στο σημείο  $\Delta$ , είναι η ευθεία  $\Gamma\Delta$ .
- β) Να αποδείξετε ότι στο διάστημα  $[0, 1]$  η γραφική παράσταση της συνάρτησης  $f$  βρίσκεται πάνω από την ευθεία  $\Gamma\Delta$ , με εξαίρεση τα κοινά τους σημεία  $\Gamma$  και  $\Delta$ .
- γ) Να αποδείξετε ότι  $\int_{-1}^1 f(x) dx > \frac{3}{2}$ .

30. Δίνεται η συνάρτηση  $f(x) = \begin{cases} (1-x)\eta\mu^2\left(\frac{1}{1-x}\right), & \text{αν } 0 \leq x < 1 \\ 0, & \text{αν } x = 1 \end{cases}$

- α) Να αποδειχθεί ότι η συνάρτηση  $f$  είναι συνεχής.
- β) Να αποδειχθεί ότι για κάθε  $x \in [0, 1]$ , ισχύει  $0 \leq f(x) \leq 1 - x$ .
- γ) Να αποδειχθεί ότι για το εμβαδό  $E$  του χωρίου  $\Omega$  που περικλείεται από τη γραφική παράσταση της συνάρτησης  $f$ , τον άξονα  $x'x$  και τις ευθείες  $x = 0$ ,  $x = 1$  ισχύει  $E < \frac{1}{2}$  τετραγωνικές μονάδες.

31. Δίνεται η παραγωγίσιμη συνάρτηση  $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ , που είναι τέτοια, ώστε η γραφική παράσταση της  $f$ , να εφάπτεται της  $\varepsilon: y = \frac{1}{4}$ , στο  $x_0 = 0$ , η  $f$  είναι κυρτή και  $f(1) = 1$ .

α) Να αποδειχθεί ότι: **i.**  $f(0) = \frac{1}{4}$  και  $f'(0) = 0$ , **ii.**  $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{4f(x) - 1}{\eta\mu x \cdot f(x)} = 0$ .

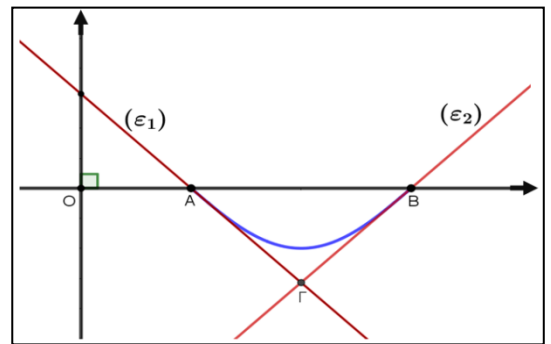
β) Επιπλέον δίνεται ότι η πρώτη παράγωγος της  $f$  είναι συνεχής.

**i.** Να αποδείξετε ότι  $f'(x) \geq 0$ , για κάθε  $x \in [0, 1]$ .

**ii.** Να υπολογίσετε το εμβαδό  $E$  του χωρίου που περικλείεται από την γραφική παράσταση της  $f'$ , τον άξονα  $x'x$  και την ευθεία  $x = 1$ .

32. Θεωρούμε τη συνάρτηση  $f(x) = \sin x$ ,  $x \in \left[\frac{\pi}{2}, \frac{3\pi}{2}\right]$ , της οποίας

η γραφική παράσταση φαίνεται στο σχήμα. Στα σημεία  $A\left(\frac{\pi}{2}, f\left(\frac{\pi}{2}\right)\right)$  και  $B\left(\frac{3\pi}{2}, f\left(\frac{3\pi}{2}\right)\right)$  έχουν σχεδιασθεί οι εφαπτόμενες  $(\varepsilon_1)$ ,  $(\varepsilon_2)$  αντίστοιχα της γραφικής παράστασης της  $f$  οι οποίες τέμνονται στο σημείο  $\Gamma$ .



α) Να αποδείξετε ότι οι εξισώσεις των εφαπτόμενων ευθειών  $(\varepsilon_1)$ ,  $(\varepsilon_2)$  είναι  $(\varepsilon_1) y = -x + \frac{\pi}{2}$  και

$(\varepsilon_2) y = x - \frac{3\pi}{2}$  αντίστοιχα.

β) Να υπολογίσετε το εμβαδόν του χωρίου που περικλείεται από την γραφική παράσταση της  $f$  και τις ευθείες  $(\varepsilon_1)$  και  $(\varepsilon_2)$ .

γ) Να υπολογίσετε το όριο  $\lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{2}^+} \frac{1}{f(x) + x - \frac{\pi}{2}}$ .

33. Δίνεται η συνάρτηση  $f(x) = \ln x + e^x$ ,  $x > 0$ .

α) Να αποδείξετε ότι η  $f$  είναι γνησίως αύξουσα στο  $(0, +\infty)$ .

β) Να αποδείξετε ότι η γραφική παράσταση της  $f$  τέμνει ακριβώς σε ένα σημείο  $A$  τον άξονα  $x'x$ , με τετμημένη  $x_0 \in (0, 1)$ .

γ) Να αποδείξετε ότι το εμβαδόν  $E$  του χωρίου που ορίζεται από την γραφική παράσταση της  $f$ , τον άξονα  $x'x$ , και την ευθεία με εξίσωση  $x = 1$ , είναι  $E = e + (x_0 - 1)(1 - \ln x_0)$ .

34. Δίνεται η συνάρτηση  $f(x) = -x + 1 + \frac{1}{e^x}$ ,  $x \in \mathbb{R}$ .

α) Να αποδειχθεί ότι η ευθεία  $y = -x + 1$  είναι πλάγια ασύμπτωτη της γραφικής παράστασης της  $f$  στο  $+\infty$ .

β) Να αποδειχθεί ότι η εξίσωση  $f(x) = 0$  έχει ακριβώς μια ρίζα  $\rho$ , η οποία είναι μεγαλύτερη του 1.

γ) Να αποδειχθεί ότι το εμβαδό  $E$  του χωρίου  $\Omega$  που περικλείεται από τη γραφική παράσταση της συνάρτησης  $f$ , τον άξονα  $x'x$  και τις ευθείες  $x=1$ ,  $x=\rho$  ισούται με  $E(\Omega) = -\frac{(\rho-1)^2}{2} - (\rho-1) + e^{-1}$  τετραγωνικές μονάδες.

35. Δίνεται η πολυωνυμική συνάρτηση  $P(x) = x^3 + 3x^2 - \lambda x + 1$ , όπου  $\lambda \in \mathbb{R}$ .

α) Να αποδείξετε ότι η  $P(x)$  παρουσιάζει σημείο καμπής για κάθε  $\lambda \in \mathbb{R}$  και να βρείτε τις συντεταγμένες του σημείου καμπής  $K$ .

β) Να βρείτε για ποιες τιμές του  $\lambda$  η  $P(x)$  παρουσιάζει τοπικά ακρότατα και να προσδιορίσετε το είδος τους.

γ) Έστω ότι  $K(-1, \lambda + 3)$  και ότι η  $P(x)$  παρουσιάζει τοπικά ακρότατα στις θέσεις  $x_1, x_2$ , με  $x_1 < -1 < x_2$ .

i. Να βρείτε την εξίσωση της εφαπτομένης ( $\varepsilon$ ) της  $C_p$  στο σημείο  $K$  και κατόπιν να αιτιολογήσετε ότι βρίσκεται στο 2ο και 4ο τεταρτημόριο.

ii. Να αποδείξετε ότι το εμβαδόν  $E_1$  που περικλείεται μεταξύ των ( $\varepsilon$ ),  $C_p$  και των ευθειών  $x = x_1, x = -1$  είναι ίσο με το εμβαδόν  $E_2$  που περικλείεται μεταξύ των ( $\varepsilon$ ),  $C_p$  και των ευθειών  $x = x_2, x = -1$ .